

فهرست بقیه ملخهای شاخک کوتاه

(ACRIDODEA) و شاخک بلند (TETTIGONIODEA)

و سیرسیرکهای (GRYLLODEA) ایران

در شماره های ۳ و ۴ همین نشریه دو مقاله بوسیله آقای آلکساندروف مشاور فنی سابق اداره کل دفع آفات نباتی یکی راجع بملخهای شاخک کوتاه نواحی شمال، شمال غربی و شمال شرقی ایران و دیگری فهرست ملخهای شاخک بلند و سیرسیرکهای ایران نگاشته شده بود که اینک جهت تکمیل مندرجات شماره های قبل فهرستی از اسامی بقیه راست بالان جهنده (Orthoptera saltatoria) ایران بفهرستهای قبلی افزوده میگردد.

تعداد قسمتی از راست بالان جهنده ایران که از سال ۱۳۲۴ تا اواسط سال ۱۳۲۸ بوسیله حشره شناسان آزمایشگاه جمع آوری و تشخیص آن نیز بتوسط آقای آلکساندروف بعمل آمده در جدول زیر نمایش داده میشود:

اسم	تعداد جنس	تعداد گونه	تعداد تحت گونه
ملخهای شاخک کوتاه	۵۱	۱۰۰	۳۶
ملخهای شاخک بلند و سیرسیرکها	۲۲	۳۶	۴
راست بالان جهنده	۷۳	۱۳۶	۴۰

اینک اسامی بقیه راست بالان جهنده ایران که عبارت از ۲۳ جنس ۴۲ گونه و ۲۱ تحت گونه (انحرافات نسبت به تیپ اصلی) است و تشخیص آن بوسیله آقای الکساندروف بعمل آمده شرح داده میشود.

۱ - تحت راسته ملخهای شاخک کوناہ (ACRIDODEA)

الف - خانواده (ACRIDIDAE)

تحت خانواده ACRIDINAE

۱ - *Platypterna uvarovi* Salfi. - نمونه‌های جمع‌آوری شده از نقاط زیربعل آمده :

تهران (شمیران - مرداد ۲۶ . مرونگ دماوند - شهریور ۲۷ . ورامین - اردیبهشت، خرداد و تیر ۱۳۲۶ و خرداد، مهر ۲۵ . خوار - خرداد، تیر، مرداد، مهر و آبان ۱۳۲۷) . نوکه (سمنان) - مهر ۲۷ .

جهرم - مرداد ۲۸ . بم - آبان ۲۶ .

این ملخ در نقاط مرطوب، نیزار، کنار جویها و مزارع یونجه دیده میشود. خسارتی بمحصولات زراعتی وارد نمی‌آورد.

۲ - *Dociostaurus albicornis turcmenus* Uv. - دشت گرگان - خرداد ۲۶، این

ملخ در دامنه تپه‌ها و کوهپایه یافت میشود.

۳ - *Dociostaurus hauensteini* Bol. - تهران (آب علی - تیر ۲۶ . کرج - شهریور

۲۷ . ورامین - تیر ۲۵) . فارس (شیراز - مرداد ۲۴ . خفرک - خرداد ۲۷) . مغان - خرداد ۲۵ . قصر شیرین - اردیبهشت ۲۷ . کلیائی (همدان) - تیر ۲۸ . این ملخ در نواحی کوهستانی و اطراف مزارع غلات دیده میشود.

و خسارتی که بزراعت وارد می‌آورد هنوز بتحقیق نرسیده است.

۴ - *Dociostaurus hauensteini* Bol. subsp. ? - مردشت شیراز - تیر ۲۵.

۵ - *Xenocheila zarudnyi* Uv. - تهران (کرج - شهریور ۲۷ . حمامک و پاچالک -

تیر ۲۷ . خوار - شهریور ۲۷) . شاه‌رضای اصفهان - مرداد ۲۸ . این ملخ رانگارنده در نقاط مرطوب و سنگلاخ و کنار رودخانه‌های سنگی که گیاه اُرمک (*Ephedra* sp.) در آن جاروئیده شده بود جمع‌آوری نموده است و به طوری که مشاهده شد ملخ نامبرده از این گیاه تغذیه مینماید.

۶ - *Hilethera aeolopoides* Uv. - دزفول - آبان ۲۷ . فساو داراب - مهر ۲۴ .

جهرم - مرداد ۲۸ . ایرانشهر - خرداد ۲۸ . بندر عباس و میناب - فروردین ۲۸ .

این ملخ در نواحی جنوب ایران دیده شده و در کنار جویهای آب و نواحی مرطوب توام با *Aelopos* sp. مشاهده میگردد.

تحت خانواده OEDIPODINAE

۷ - *Sphingonotus nebulosus violaceus* Uv. - خاش - خرداد ۲۷ .

۸ — *Sphingonotus callosus* Fieb. — دشت گرگان — مرداد ۲۷. شاهرود — مرداد ۲۶. اردکان (شیراز) — مرداد ۲۸.

۹ — *Sphingonotus theodori iranica* Uv. — فارس (شیراز) — مرداد ۲۴ و ۲۸. فیروزآباد — مهر ۲۴. تخت جمشید — مرداد ۲۸. فسا — مهر ۲۴. خرامه — مرداد ۲۸. یزدخواست (اصفهان) — مرداد ۲۸. دامغان — مهر ۲۶. سمنان — مهر ۲۷. پاچالک (تهران) — تیر ۲۷. دزفول — آبان ۲۷. دهلران (کرمانشاه) — خرداد و تیر ۲۵. تربت حیدری — شهریور ۲۷. شاهرود — شهریور ۲۶.

۱۰ — *Sphingonotus rubescens fasciatus* Mistsh. — تهران — تیر ۲۵.

۱۱ — *Sphingonotus coerulans caspicus* Mistsh. — مازندران — مرداد ۲۶.

بندر شاه — مرداد ۲۶. درسواحل بحر خزر دیده میشود.

۱۲ — *Thalpomena persa* Sauss. — دماوند (در کلیه نقاط) — شهریور ۲۷. هتون

(گنبد قابوس) — مرداد ۲۷. این ملخ در نواحی کوهستانی و سنگلاخ دیده میشود.

۱۳ — *Thalpomena persa ab. coeruleipennis* Uv. — شمیران (تهران) — مرداد

۲۶. دماوند (در کلیه نقاط) — شهریور ۲۷. قره آقاج (تهران) — مرداد ۲۶. میمه (کاشان) —

مهر ۲۷. این ملخ نیز در نواحی کوهستانی و سنگلاخ زندگی مینماید.

۱۴ — *Thalpomena persa ab. violacea* Mor. — دماوند (در کلیه نقاط) — شهریور

۲۷. فیروزکوه شهریور ۲۶. شهمیرزاد (سمنان) — آبان ۲۷.

۱۵ — *Helioscirtus thichomirovi* Stschl. — جلفاء و خوی (آذربایجان) — مرداد ۲۶

و آبان ۲۵.

۱۶ — *Helioscirtus moseri siazovi* Uv. — دزفول — آبان ۲۷. چنگوله (مهران)

خرداد و تیر ۲۶. تابحال از مناطق جنوبی ایران جمع آوری شده است.

۱۷ — *Charora crassivenosa* Sauss. — تهران — (شمیران. کرج. دماوند) — مرداد

۲۶ و شهریور ۲۷. فیروزکوه — شهریور ۲۶. در نواحی سنگلاخ و کوهستان دیده میشود.

تحت خانواده CATANTOPINAE

- ۱۸ — *Dericorys roseipennis* Uv. — رفسنجان (کرمان) — خرداد و تیرماه ۲۵.
- ۱۹ — *Dericorys roseipennis lazurascens* Uv. — پاچالك (تهران) — تیر ۲۷.
- ۲۰ — *Oxya fuscovittata* Morsh. — هیجان (نیک شهر) — تیر ۲۸ و مهر ۲۶. هدار (قصرقند) — فروردین ۲۸. اطراف مشهد — مرداد ۲۵. درمیان مزارع برنج و نزارها دیده میشود.
- ۲۱ — *Schistocerca gregaria* Forsk. — این ملخ که بنام ملخ دریائی یا مهاجر نامیده میشود یکی از آفات بزرگ ایران در سالهای طغیان محسوب میگردد و دامنه انتشار آن تا شمالترین نقاط ایران میرسد و خسارتش بمحصولات زراعتی و اشجار بسیار زیاد میباشد — این ملخ بسه حالت اجتماعی یا مهاجر (*Ph. gregaria*) و انفرادی (*Ph. solitaria*) و بینابین (*Ph. transiens*) دیده میشود.
- ۲۲ — *Sphodromerus luteipes luteipes* Uv. — دامغان — مهر ۲۶. نو که (سمنان) — آبان ۲۷. دزفول — آذر ۲۷. خوار — آبان ۲۷. اصفهان — مهر ۲۸. این ملخ در نواحی تقریباً مرطوب، در مسیر خشک رودخانه های سنگی و غیره دیده میشود. در نو که (سمنان) مشاهده شده که ملخ از هندوانه ابو جهل (*Capparis spinosa*) تغذیه مینماید.
- ۲۳ — *Sphodronotus cyclopterus* Uv. — رامهرمز — آذر ۲۶. دهلران (کرمانشاه) — آبان ۲۵. بندرعباس — فروردین ۲۸.

تحت خانواده BATRACHOTETRIGINAE

- ملخهای این تحت خانواده بمحصولات زراعی آسیب نمیرسانند. بیشتر در محل کوهستانی زندگی مینمایند. اینک اسامی آنها:
- ۲۴ — *Tmethis pulchripennis asiaticus* Uv. — کرمانشاه (چنگوله و مهران — اردیبهشت و خرداد ۲۶. و اردیبهشت ۲۷. قصر شیرین و خسروی — اردیبهشت ۲۷).
- ۲۵ — *Eremopeza cinerascens cinerascens* Stal. — اصفهان — تیر ۲۶ و ۲۷. آبگرم (دماوند) شهریور ۲۷. کاشان — تیر ۲۵. کارواندر (ایران شهر) — تیر ۲۸. تنگ سرچه (نیک شهر) — تیر ۲۸.
- این ملخ در تپه ها و کوههای کم ارتفاع دیده میشود.

۲۶ — *Eremopeza cinerascens virescens* Uv. — تهران — قره آقاچ — تیر ۲۶ و تیر و مرداد ۲۸. شمیران — مرداد ۲۶. کرج — تیر، شهریور ۲۶ و مرداد ۲۷. آبشار — مرداد ۲۶. پاچالک — تیر ۲۷. دماوند — مرداد ۲۷. ورامین — تیر ۲۵ و ۲۶. مروئک (دماوند) و آبگرم — شهریور ۲۷. خوار — تیر ۲۸. اوین در که — مرداد ۲۷. کاشان — تیر ۲۵. خرم آباد (لرستان) — مرداد ۲۵. شاهرود — تیر ۲۷.

این ملخ در نواحی کوهستانی یافت میشود.

۲۷ — *Eremopeza cinerascens bicoloripes* Moritz. — تربت حیدری — خرداد ۲۷.

آبان ۲۷.

۲۸ — *Eremopeza saussurei saussurei* Uv. — پافت و شیراز — خرداد و تیر ۲۵.

۲۹ — *Eremopeza saussurei violacea* Uv. — اصفهان (کوه بیشه) — تیر و مرداد ۲۶ و ۲۷. فریدن — مرداد ۲۸. یزد خواست — مرداد ۲۸. فارس (خون خوره و ده بید) — مرداد ۲۸. اردکان — مرداد ۲۸. کاکان. کمهر و یاسوج — مرداد و شهریور ۲۸. فسا — تیر ۲۵. مرودشت — تیر ۲۵. خفرک — خرداد ۲۷. کاشان — سال ۱۳۲۴. تهران — مرداد ۲۶. ورامین — شهریور ۲۵. بافت کرمان — خرداد و تیر ۲۵ و ۲۶. این ملخ در نواحی کوهستانی و سنگلاخ دیده میشود.

۳۰ — *Eremopeza gigas* Kirby. — بلوچستان (ایران شهر) — اردیبهشت، خرداد ۲۸. کارواندر — تیر ۲۸. تنگ سرحه — تیر ۲۸. قصرقند — خرداد ۲۸. خاش — خرداد ۲۷. کرمان (کرمان — خرداد ۲۸. جیرفت — خرداد ۲۷. رفسنجان — اردیبهشت و خرداد ۲۷).

کوه بیشه (اصفهان) تیر ۲۷. تهران — مرداد ۲۵ و ۲۶.

این ملخ نیز در تپه ها و کوه های کم ارتفاع و محل سنگلاخ یافت میشود.

۳۱ — *Eremopeza gibbera lata* Uv. — قصر شیرین — فروردین و اردیبهشت ۲۷.

۳۲ — *Eremopeza gibbera reducta* Uv. — خرم آباد (لرستان) — تیر و مرداد ۲۵.

مهران — اردیبهشت، خرداد و تیر ۲۶. خوزستان — ۲۵. اصفهان — تیر ۲۶. جهرم — مرداد ۲۸.

۳۳ — *Eremopeza gibbera angustae* Uv. — قصر شیرین — فروردین و اردیبهشت ۲۷.

۳۴ — *Iranotmethis cyanipennis* Sauss. — کرج — خرداد ۲۶.

- ۳۵ — *Eremocharis granulosa khorassana* Uv. — خاش — خرداد ۲۷ . اردیبهشت ،
خرداد ۲۸ . شستان (سراوان) — اردیبهشت ۲۸ .

تحت خانواده PAMPHAGINAE

- ۳۶ — *Tropidauchen paramonovi* Dirsch. — مینودشت (گرگان) — مرداد ۲۷ .
۳۷ — *Nocarodes serricollis* F. W. — مغان — تیر ۲۵ .
۳۸ — *Nocarodes cyanipes* F. W. — تار (دماوند) — شهریور ۲۷ . این ملخ از
ارتفاعات بلند کوهها جمع آوری شده است .
۳۹ — *Nocaracris rubripes* F. W. — تار (دماوند) — شهریور ۲۷ . در ارتفاعات
کوهها .

ب - خانواده ACRYDIIDAE

- ۴۰ — *Paratettix caucasicus* Bey — Bienko. — ورامین — خرداد ۲۶ . فیروز کوه -
شهریور ۲۶ . این ملخ در نواحی مرطوب علفزار یافت میشود .
۴۱ — *Acridium tenuicorne* Sahlb. — ورامین - مرداد ۲۶ . در نواحی مرطوب زندگی
مینماید .

۲ - تحت راسته ملخهای شاخک بلند (TETTIGONIODEA)

الف - خانواده SCAPHURIDAE

- ۴۲ — *Poecilimon riabovi* Uv. — رامیان (گرگان) — مرداد ۲۷ . این حشره از
روی تمشک (*Ferula* sp.) جمع آوری شده .
۴۳ — *Leptophyes albouittata* Koll. — دماوند - شهریور ۲۷ . در ارتفاعات ۳۰۰۰
متر و در میان یکنوع گیاه از خانواده چتری (*Ombelliferae*) جمع آوری شده .
۴۴ — *Orphanina elbursiana* Uv. — تار (دماوند) - شهریور ۲۷ و اسب چران
(دماوند) - مرداد ۲۸ . این ملخ بتعداد بسیار زیاد در ناحیه تاربین گیاه کزل یا کما (*Ferula* sp.)
مشاهده و جمع آوری شده .
۴۵ — *Phaneroptera falcata* Poda. — شاهی - شهریور ۲۶ . در نواحی مرطوب

دیده شده .

۴۶ — *Phaneroptera cretacea* Uv. — تهران — مرداد ۲۵ .

ب - خانواده TETTIGONIIDAE

۴۷ — *Phytodrymadusa siazovi* Uv. — آذربایجان — مرداد ۲۶ . ورامین — تیر ۲۶ .

تهران (آبشار) — مرداد ۲۶ .

۴۸ — *Gampsocleis shelkovnikovae* Ad. — بندر شاه — مرداد ۲۶ . فقط يك نمونه در

آزمایشگاه موجود است .

۴۹ — *Metrioptera persica* Uv. — ورامین — تیر ۲۶ .

۵۰ — *Platycleis* sp. — شمال خراسان — مرداد ۲۵ . تنها يك نمونه ناقص در آزمایشگاه

موجود است .

۵۱ — *Pholidoptera angustae* Fieb. — آستارا (بین راه کرج بچالوس) — شهریور

۲۶ . کاشان — مرداد ۲۷ .

۵۲ — *Psorodonotus venosus* F. W. — سیاه کل (لاهیجان) — مرداد ۲۸ . در ناحیه

کوهستانی بارتفاع ۳۰۰۰ متر .

۵۳ — *Ceracocerus fuscipennis* Uv. — مشهد — شهریور ۲۵ . تنها يك نمونه در

آزمایشگاه موجود است .

۳ - تحت راسته سیرسیرکها GRYLLODEA

الف . خانواده OECANTHIDAE

۵۴ — *Oecanthus pellucens* Scop. — گرگان — آبان ۲۶ و تیر ۲۷ . بروجرد —

مهر ۲۶ . تهران — شهریور ۲۷ . قره آقاج — مهر ۲۶ . خوار — آبان ۲۷ .

ب . خانواده GRYLLOTALPIDAE

۵۵ — *Gryllotalpa africana* Pall. — (آب دزدك افریقائی) — سرباز — اردیبهشت ۲۸ .

ایران شهر — فروردین ۲۸ . خاش — فروردین ۲۸ . بزمان (ایران شهر) — فروردین ۲۸ . چاه بهار —

فروردین ۲۸ . این آب دزدك نیز مانند آب دزدك معمولی در کنار جوی آب و محل مرطوب زندگی

مینمید .